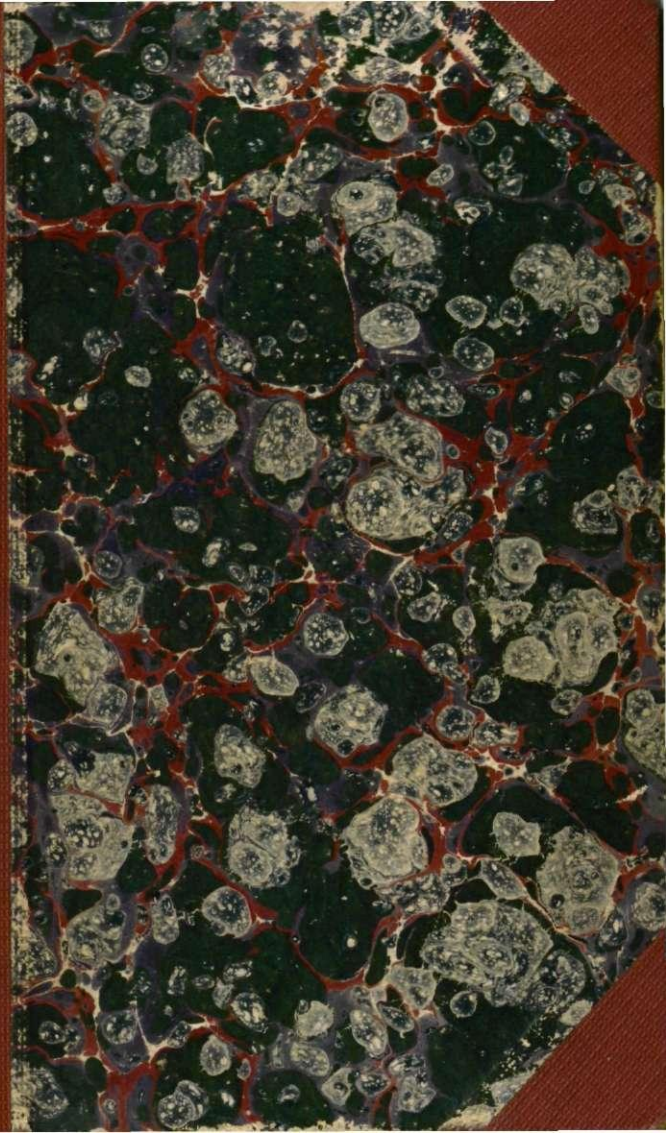
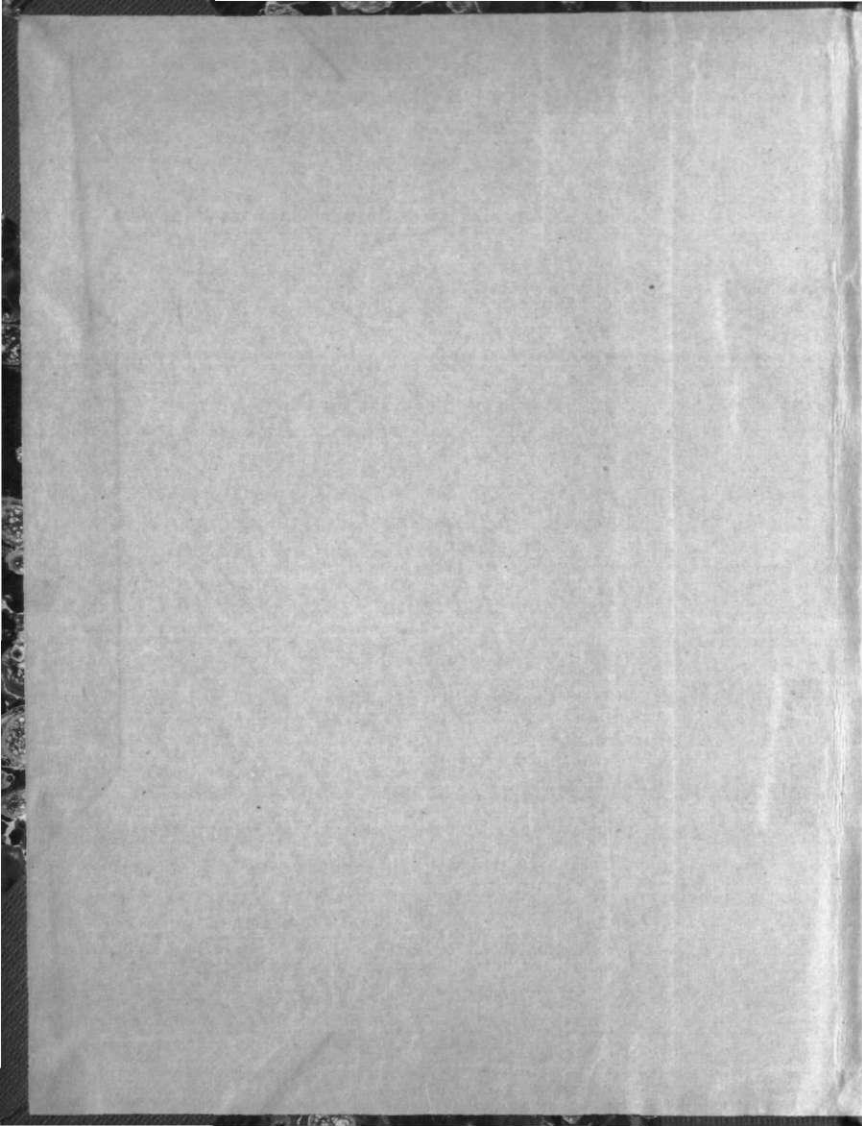

II
B25960
L

70

Slovenske

glediščine igre.

Na svetlo dal

Dr. Janez Bleiweis.

Drugi vezek:

„Domači prepír.“

Domači prepír.

Kratkočasna igra

v enem aktu.

Po nemškem prosto poslovenil

Jakob Zabukovec.

V LJUBLJANI.

Natisnil Jožef Blaznik.

1864.

Osebe :

Mož.

Žena.

Sosed.

Igra se v sobi.

Založil dr. Janez Bleiweis.

Prvi prizor.

Žena sama.

(Ogleduje zlatino, ki jo ima v kinčnici pred seboj na mizi.)

Izpolnile se mi bodo vendar naj gorkejše želje! — Saj je bil že tudi čas! — Šram me je bilo na beli dan se prikazati; od vseh žen sem se ločila! Vsaka je takó nališpana in našopirjena, da se vsa svéti in vse okrog nje šumi. — Sama jaz sem hodila, kakor da bila poparjena! — Odvrniti moram to nesrečo! Kupila si bodem zlatine. — Res je lépa! — Malo draga je, pa moram je imeti! Saj jo lehkó kupim; tukaj v predalčku je štiri sto goldinarjev prihranjenih. —

Da, jutri bode moj god, povabila bodem vse znance in znanke v gôstje. To me bodo zavidljivo glédale, ko se bode zlato na meni blesketalo! — Mož grè, precej mu ukažem, da naj grè v gôstje vabit!

Drugi prizor.

Mož. Žena.

Mož. Dobro jutro, ljuba ženica! Ali te morda motim?

Žena. Bog obvaruj! Ljubi mož nikoli pre-zgodaj ne pride k svoji ženi!

Mož. Lépa hvala za lizovanje! Čudno se mi zdi, da se še zmirom vêdeš, kakor da bi bila zaljubljena! Pa vém, da ti iz srca pride, kar usta govore; saj tudi moje srcé le to občuti, kar tvoje poželjí.

Žena. Tiho, tiho! sicer naju bodo ljudje še oponašali, da se tako zaljubljeno drživa!

Mož. Kaj je to meni mar! Še ko mi bode že síva brada rastla, hočem cvetice potresati pred svojo ženko!

Žena. In jaz bi s tebój še plesala na najini zlati ženitvi!

Mož. Ej, pustiva to! Kaj bódeva že zdaj govorila o starosti! Hvala bogu, oba sva še mlada; zdaj hočeva še-le prav peroti raztézati! —

Ravno sem prišel iz pisarníce, pregledal račune vse na drobno tèt našel sem, da mora v tvojem predalčku biti štiri sto goldinarjev prihranjenih.

Žena. Prav na tãnjko si računil, ravno štiri sto jih je.

Mož. To je veselje! S temi naredíva, kar se nama le poljubi.

Žena. Ménim, da naj prepíčlo ne živiva.

Mož. Pravo si jo zadéla! Kaj misliš, ljuba moja, kaj bodeva naredila s tem denarjem? —

Žena. Obrnila sem že vse tako, da celo nič ne bode ostajalo.

Mož. (Ostrmí.) Brez da bi bila mene zato vprašala? —

Žena. Saj vé m, da mi, ljubček moj, nič ne bodeš odrekel, kar grè za moje radovanje!

Mož. Že prav, pa vé deti menda vendar smém, zakaj bi toliko denarja rada potrosila? Tudi jaz sem že o tem eno ukrenil.

Žena. Poglédi zlatíne! ali ni prekrásna? —

Mož. Tako, tako. —

Žena. Pa vse vkup veljá samo tri sto goldinarjev!

Mož. Čemu tako drage reči? Zlatíne imaš dovolj!

Žena. Hm! — Imam tisto, ki sem jo podeovala po svoji stari têtí. Človek bi vendar kaj rad imel, kar druge nimajo!

Mož. Presneta nečimrnost!

Žena. Ne zavoljo sebe, a zavoljo tebe bi se rada kí nčala!

Mož. Tako vse žene pravijo, mož pa le za to doma nič ne vé!

Žena. Nádjam se, da ne misliš pikati mene. —

Mož. Ne ravno tega — pravim le — ker — mi ravno na misel pride.

Žena. Marljivo se lepo napravljam, samo da bi dopala tebi.

Mož. O, zastran mene ti ní tréba nič kupovati!

Žena. Druge žene so vse sè zlatom obložene, ki še lépe niso, — sama jaz ničesar nimam.

Mož. Strašna nesreča!

Žena. Zakaj bi si ne napravila, kar lehkó imam?

Mož. Nazadnje meni ostane le sto goldinarjev!

Žena. O prosim, ljubček, te bodem jutri za gôstje porabila.

Mož. Tako, tako? —

Žena. Za moj god mi bodeš vendar privoščil to malenkost?

Mož. Sto goldinarjev malenkost?

Žena. Samo enkrat na léto je moj god; spodobi se, da enkrat povabiva prijatelje in prijateljice, da vidijo vendar najine srebrne žlice, nože in vilice pa lepo platnino. Léto in dan mi v predalčkih vse zastonj počiva. Čemu mi je, ako ničesar ljudém ne izkažem?

Mož. Črtim gostarije, kakor drobne ptice jastroba! — Gosti pridejo vsi nališpani. Na drobno moraš stan vsacega pretehtovati, da ga posadiš na primérno mésto: Tega med gospé, unega med gospodičine. Revež jim moraš kratek čas delati, pa jih še ne poznaš! Obračati se moraš zdaj na levo, zdaj na desno. O čem neki hočeš govoriti? — Šaj se vé, kaj ženstvo nar raji poslušá! Če pa kaj družega v govor vplétaš, — se vsem zdéha! — Tri, tudi štiri ure se ljudje trpíncíjo pri mizi, pa še ni konca! Zdaj se še prinése kava in potem še kvarte. Ne smém misliti na tak dolgi čas, s katerim se denar trosi in pa zdravje zgublja! — Nazadnje se ti pa še gosti jecljaje posmehujejo, ko se proti domu zibljejo!

Žena. Méniš, da si sam tí pamet vzel v najem? Kdor ljudi nikoli ne pogosti, tega nihče ne čísla! Stara je že ta navada, ki jo ti ne bodeš odpravil! — — Hm! zlatine ne, gôstij ne! ali smém vprašati, kaj da bi se vam prileglo?

Mož. Na prodaj mi je konj engleški. Lépa živinica je! Precej velik, štiri léta star, lisast, ima krasno grívo! Iz očí se mu kar blíska! Izučen je pa, da je veselje! Kar za malika bi si ga človek izvoljil! —

Žena. Kaj bi pa s tem malikom radi?

Mož. Jahati ga hočem!

Žena. Tako? — Sméh me če umoriti ha! ha! ha! — Ako se žena hoče malo čednejše oblačiti, je to precej nečimrnost, potrata! Če pa mož potrosi vès denar za pse in konje, ní nič nečimrnega, nič zapravljenega!

Mož. Gospa! pozabili ste, da izpolnujem le zapoved zdravnikovo in z jahanjem si le skrbim za zdravje! — Otožnost je huda bolézen! — Kralja Savlja gotovo ne bi bila tako potrla, ako bi bil jahal mojega liščeka!

Žena. Občudovala bi vašo učenost, ko ne bi bila plašček, ki vam zakriva nečimrnost, ktere se sramujete! — Ker imate, hvala bogú, preobilo zdravja, morate kralja Savlja v pričo klicati, da vam je konja tréba! — Kaj ne, dopada vam? če kak lép mož mimo drevoreda jaha; če mladi gospodje zavidljivo za njim gledajo? če mlade gospodičine radostno oči vanj obračajo? če vsak za vami obstojí tèt vas občuduje? — Žena naj le doma tičí za pečjo! Kaj je tréba nji obleke, ali denarjev? —

Mož. Gospa, pikati ste me začeli! Ali se

želje moževe kar tako-le v nemar puščajo? — Žena mora pokorna biti!

Žena. Še vé da, če žena kaj poželji, se še tebi nič meni nič zato ni tréba zméniti! Mož mora postrežljiv biti, ne smé nič odreči!

Mož. Kdo je denarje prihranil? — Ne bodem se hvalil sam, pa smém reči, da sem jih jaz! Koliko potrebnih reči sem si pritrgal zavoljo tega!

Žena. Ali se jaz nisem odvadila kave? kolikorkrat sem pa nov klobuk iméla? Ali nisem šla na plés dvakrat v ravno tistem krilu? — Bolj se nisem mogla zatajiti! —

Mož. Čemu to besedovanje? Mož sem, moja mora veljati! Sém daj ključ do predalčka!

Žena. Ključ?? —

Mož. Da, ključ! Obljubil sem ob treh popoldne plačati konja!

Žena. Mi je prav žal, da se tako vpirate! Ravno ob treh pride zlatar k meni po plačilo za zlatíno! —

Mož. Zlatíne ne bodeš kupovala!!

Žena. Ti pa konja ne!!

Mož. Moram ga imeti!

Žena. In jaz sem vsa mrtva nánjo!

Mož. Ključ sém!

Žena. Ne vém, kam sem ga déla.

Mož. Žena!! —

Žena. Prosim! le umirite se; strašno sem krotka. —

Mož. Dokler ti mož hoče biti hlapec!

Žena. Ali svojoglava sem!

Mož. (Se zvrne na stol v desni kot.) To je preveč! Majhine želje mi ne izpolne!

Žena. (Se zvrne na stol na levo.) To je preveč! Malo prošnjo mi odbije!

Mož. To me v srce zbada!

Žena. Srcé mi bode póčilo!

Mož. Pa sem mislil, da me ljubi!

Žena. Osrečiti sem ga hotela!

Mož. Prisezala mi je. —

Žena. Sè sladko besedo me je omamil!

Mož. Za zlatino me od sebe vrže!

Žena. On pa mene zavoljo konja! — Žalost me bode posušila!

Mož. Jeza me bóde zlomila!

Žena. Taki so možje!

Mož. Take so vse žene!

Žena. Pred obéta zlate gradove. —

Mož. Nevesta je krotka kakor jagnje. —

Žena. Potem se pa grozí, kuja, očita, žuga! —

Mož. Potem ima pa človek križ!

Žena. Vsaka naj bi si deset lét v prevdarek vzela, preden se z možem zavozlá!

Mož. Komur je mir pri srcu, naj se žen ogiblje! —

Tretji prizor.

Sosed in prejšnja.

Sosed. Dober dan, gospod sosed; gospa sosedinja, ponižno se vam priklanjam! — Nek prijatelj mi je poslal dvanajst jerebic in ker sem slišal, da bódejo jutri tukaj gôstje, sem jih prišel vam ponudit za pečenko. — Kaj pa to poméni? — Prav čudna se godí! — Mravljinci po meni lažijo! — Mož v tem kotu, — žena v tem! — Mož tje gleda, žena tje! — On razkačen? — ona žalostna? — — Aha! — Zdaj smo pa že vkupej! — Tukaj je mogla huda burja bríti! — Prav jima je! Taka zadéne vsacega, ki je tako brez pameti, — da zabrêde — v zakon. Lèže na cvetice, vzbudí se pa — na koprivah! To zmèrom pripovedujem, a nihče mi ne verjame. — Hvala bogu, da mene še ni nobena vjela!

Žena. (Po tihem.) Gospod sosed, par besedic bi z vami rada spregovorila. —

Sosed. Velika čast zame, gospa sosedinja!

Žena. Konec me bo!

Sosed. Šentaj, kaj pa je?

Žena. Premislite, moj mož. —

Sosed. Vaš gospod? prav mika me, kaj pa je vendar?

Žena. Nekaj denarja sem prigospodinjila. —

Sosed. To je hvale vredno!

Žena. In ta grdoba mi ga vzame!

Sosed. To je strašno!

Žena. Ga vzame in si kupi konja zanj!

Sosed. Ob um bi znalo to človeka deti!

Žena. Ali morem to trpeti?

Sosed. Nikakor ne!

Žena. Človek se mora vendar čedno oblačiti!

Sosed. Kako pa!

Žena. In kar vidim pri družih ženah, ali ne smém tudi jaz zahtevati?

Sosed. Se vé da, kaj pàk! —

Mož. Gospod sosedi! — Hočete mene poslušati?

Sosed. Oj, z veseljem!

Mož. Pogledite, jeza me bóde strla!

Sosed. I — kako je to?

Mož. Nekaj denarja sem prigospodaril. —

Sosed. To je pametno!

Mož. In zanj sem hotel konja kupiti.

Sosed. Prav imate, to morate izpeljati!

Mož. Ne za kratek čas, samo zavoljo zdravja.

Sosed. Glejte no! tak mož, kakor ví, ki ima toliko déla, se mora vendar malo od-dahnuti, ne?!

Mož. Pa pomislite! — ona mi ne pripusti!

Sosed. Ni mogoče!

Mož. Si hoče zlatine nakupiti. —

Sosed. Ta bi bila lépa!

Mož. Mož bi pa péš cepjal!

Sosed. To se nikakor ne spodobi!

Mož. Pa iz te moke ne bóde kruha, ne!
saj nisem šlapa!

Sosed. Prav imate!

žena. Gospod sosed!

Sosed. Kaj veljevate?

žena. On se mi kar ne poda. Še tega veselja mi ne privošči za vezilo, da bi prijatelje na košček kruha povabila.

Sosed. Ta prepoved je rés pretrda!

Mož. Gospod sosed!

Sosed. Kaj željite?

Mož. Zdaj si še izmisli, gostarije napravljati; branim, kar morem, pa moja nič ne velja!

Sosed. To je res preveč!

žena. Gospod sosed, kaj pravite, če se mož tako izpozabi in razžali ženo, kateri mora do sprave storiti prvo stopinjo?

Sosed. Kdo nek drugi, kakor on!

Mož. Gospod sosed, povédite mi, če žena svojemu možu življenje zgreni, kateri mora jenjati?

Sosed. I — ona, to se vé. (Sebi.) To so komedije!

Žena. Gospod sosed!

Sosed. Kaj pa je?

Mož. Gospod sosed!

Sosed. To ní nič! Tako ne pridemo do konca! — Véste kaj, gospa? vmeknite se malo časa tèr dajte svojega moža meni v pèst. Jaz ga bodem že obdelal! Kozje molítvice ga bodem učil! — Kar pojдите! (Žena odide.)

Četrty prizor.

Mož. Sosed.

Mož. Gré, pa besedice ne zíne, neusmiljenka!

Sosed. (Sebi.) Štiri zakone sem že razdril: tudi ta mi iz zanjke ne uide! (Glasno.) Prijatelj, žalost me obhaja vas videti, kako grenkó zapravljate mladost svojo! Ne poznam vas več! — Ali je ta tisti dobrovoljni mož, ki je še pred letom v vsaki družnji zvonec nosil, ki so ga vse lépe gospodičine skoraj na svojih rokah nosile?? —

Mož. Spremené se časi!

Sosed. Da, da! Posebno jih spremení za-

kon; njegova spona zeló človeku žuli in
ga ob vso radost dène!

Mož. Morda. —

Sosed. O to je gola resnica! — Se hoče mož
le enkrat z prijatelji razveseljevati, ali na
lov iti, se precej sliši: „Kaj bo pa žena
rekla?“ — Hoče iti v gledišče, ali v čitav-
nico, prijatelj, koraka ne — brez nje! —
Si hoče kaj kupiti, že žena toži, da si
ima marsikaj napravljati! — Zakonski
stan je res že pekel na zemlji!

Mož. Drag zaklad rés mož od sebe vrže, ko
svobodo zgubí; pa zaménja jo za mar-
siktero povračilo! — Lepó je vendar, da
ima človek pri sebi bitje, ki je enacih
misel, enacega občutka! Kar mene
žali, tudi njo boli; kar mene veseli, je
tudi nji prijetno; kar jaz imam rad, se
tudi nji dopada.

Soset. Ne rečem, ako bi res bila taka, se še
jaz precej podám v zakon! — Toda le
tipí ta sreča, dokler mož molčí in ženi
vse potrdi. Ako jo pa notri do Rima
na rokah nese, tam pred vratmi pa je prav
rahlo na tla ne položi; se kar skuja!
Víte ji celo leto pazljivo strégli, ko-
maj ste pa razodéli željico, je precej
ogenj v stréhi!

Mož. Rés je, pa prav za nič!

Sosed. Oj, zdaj bo če dalje hujši! Zmèrom se bode bolj kujala in strašno tiha, dolgočasna bode postala vaša hiša! — Prijatelj! ne ménjam z vami! Domu pridem, kadar koli hočem in še odpiram vrata, že moj sultan izpod postelje mi naproti skače, veselja cvilji in z repom maha. Še mačka se izmuzne iz zápečka in se mi prijazno ob noge smučè. Nihče me kakor na straži ne izprašuje: „Kje si bil? Kod si se potépal?“ Ali pa, če sem ga morda dobre volje kozarček preveč zvrnil?

Moš. Prav imate! Ko bi bil prej čutil tako, kakor zdaj, morda bi se nikoli ne bil oženil! Te verige me zeló tiščé!

Sosed. Pomagajte si tèt z drobite jih!

Moš. To je težko!

Sosed. Vaši ženi se pa to ne zdi ravno pretežko. Nekaj je že proti meni o tem omenila.

Moš. Tako? o tem je že govorila?

Sosed. Rekla je: „Zakonska vèz ní tako trdna ne, da bi je ne prestrígla! Ta jarem me že preveč tiščí; kar snela si ga bom!“

Moš. Tako je djala? — Ljubezen mojo imenuje jarem? Ako je zamogla izustiti take besede, se mi precej srce ohladi!

Še denés jo od sebe pahnem! — Strašno ravna z menój!

Sosed. (Sebi.) Zdaj sva pa že vkupej! (Glasno.) Pravo, pravo! Ker ste, prijatelj, storili hvale vreden sklep, vam rad pomagam, kakor da bi šlo za mojo lastno srečo. — Pa ví ste preveč razkačeni, prepustíte raji naprej meni delo, jaz ji odkrijem to reč z bolj mirnim srcem.

Mož. Le dajte! Izpozabiti bi se znal. — Jeze počil bodem! (Mož odide.)

Peti prizor.

Sosed sam.

No saj dobro grè! Tega sem že zvil, ž njo bodeva pa še hitrejše pri kraji! — Jezí me le to, da oženjeni od same sreče žlobodrajo, kakor da bi bil zakon res mèd! Pred ljudmi so vsi nežnji, kakor grlice; — doma se pa prepírajó! — Mislijo, da smo samci res siromaki, da o sreči celo nič ne vémo in da o srčnih zadevah še govoriti ne bi sméli. — Le čakajta! Jaz vama jo bodem že zabélil! —

Šesti prizor.

Žena. Sosed.

Žena. Ste sami? — Kaj ste opravili?

Sosed. Bog se usmili! — Draga gospa, vaš mož ima trdo glavo! Raji grem bob v steno metat, se je prej prime, nego pa njega dobra beseda! Če ga vbolj pregovarjam, huje mu grebén raste! —

Žena. O naj mu le! tudi jaz imam svojo glavico! Krotka sem, ali če me draži, tudi jaz znam kljubovati in črtiti!

Sosed. Ni čuda! Nazadnje še obupa jagnje! Véste, kaj vam zdaj, draga gospa, prav dobrovoljno svétujem? — Kar na tihem se od njega ločite! —

Žena. Ločiti? — — Rés nagel je, pa ga hitro zopet míne! — Ljubi me še vedno; srečna sem pri njem vedno bila! Čas, ki sem ga preživela v drugi družinji, bil mi je zgubljen! — Oj, vam ní znana — zakonska sreča!

Sosed. (Sebi.) Taka se mi nič kaj ne dopadaš! (Glasno.) Da, ko bi tudi vaš gospod bil taci h misel. Véste, kaj je meni rekel? — Da vam je le hlapec in da bi se smelo vsacemu možu na čelu puščati, ki se dá ženi v zanjke vjeti. Djal je, da so

vse žene hudobne, možje pa vsi slepi!

Žena. To je rekel res moj mož, pa mene ni izjemal?

Sosed. Vas izjemal?! — Še pristavljaj je, da ste vi nar huji!

Žena. Tako? — pa me je vendar vzal?

Sosed. Ravno to sem ga tudi jaz vprašal. — „No! — takrat je bila še precej lépa“, mi odgovori, „zdaj je pa to že vse prešlo. Tiste neumne slabosti sem se bil že daljnej znebil.“ Odpustite mi, zala gospa, da morem take hudobne besede za njim govoriti, prijateljska dolžnost me sili.

Žena. Tako? — Lepa sem bila, zdaj mu nisem več? — Kaj pa je še rekel?

Sosed. Hm! da ste mu žalibog še žena! — Pomislíte, kaj vaš mož zdaj le želji? — Moj bog! ta mož je res sè slepóto vdarjen!

Žena. Kaj želji, kaj?

Sosed. Želji, da bi zadobila mir oba in z lepo to sitno vez raztrgala!

Žena. Moj bog! —

Sosed. Kaj se hoče? Mene je najel, da naj vas, gotovo zoper svojo voljo, k temu pripravljam.

Žena. Če se je tako hitro sprijaznil s tem, ne maram več za nehvaležnježa!

Sosed. To je pametno, to!

Žena. Morda je nalašč iskal prepíra, ker je védel, da sem preponósna, da bi beračila — za — moža? — Morda je že kje drugje zaljubljen? — Naj le bode! Še denés mu dám slovo!

Sosed. Tako pametne žene še nisem videl!

Sedmi prizor.

Mož. Prejšnja.

Sosed. Ravno prav ste prišli! — Prizadéval sem si, kar je bilo mogoče!

(Po tíhem.) O ječi je govorila, ki jo hoče brž zapustiti!

Mož. Tako?

Sosed. Gospa že vedó vaš namén.

Žena. O, na tanjko!

Mož. Zares se hočete —

Žena. Vam iz pota spraviti!

Mož. O ločitvi tedaj je govor?

Žena. Kakor vam je drago!

Mož. Besede vaše niso dober kup! — Še srca ji ne gáne!

Žena. Ali v nečimrnosti od mene še komedij pričakujete? —

Mož. Prav res, komedije so vse ženske besede!

Žena. Pri moških so se žene naučile te umetnosti.

Mož. Kako je to? Nekadaj ste vse drugače mislili, vedno ste se mi prilizovali, zdaj je pa vsaka vaša beseda pelin!

Žena. Kaj ne? takrat, ko sem šelépa bila, zdaj je pa to vse prešlo?! Zdaj ste se znebili že slabost neumnih?!

Sosed. St! — To se nikakor ne spodobi! Ako se že ločiti hočeta, zgorí naj se pristojno!

Mož. Pripravljen sem k vsemu, kar želji ona!

Žna. Jaz vam tudi ovér ne delam!

Sosed. Mož beseda! Ako vam je ločitev resnica, hočem jaz na mestu vaji prav na tihem to reč pri sodiji izpróžiti.. Meni bode ta pot trnov! Storim ga iz gole prijaznosti! — Da pa izkažeta trden sklep, naj povrne vsak družemu, kar je prejel od njega. To je doto, darila in vse drugo.

Žena. Jaz izročam vam naj prej ključ do denarjev za konja. (Podá možu ključ.)

Mož. Jaz nasproti dám vam ključ do svojega predalčka. Ne bodete vnjem našli veliko zlatine, sam prstan, ki ste mi ga bili podali v dár. (Dá ženi ključ.)

Žena. Prisílili ste me, da sem vam odvzela

svoje srcé, naj vzamem še svoj prstan na vrh! (Jezna odíde.)

Osmi prizor.

Sosed. Mož.

Mož. Pogledite! rês gré preč! — Kri se mi trdi.

Sosed. Naj le gré! — Srečo vam morem k temu vošiti!

Mož. Oh, oh! —

Sosed. Le pogum, gospod sosed, pogum! Kar urno denar vzemíte! Pozabíte njo in mislite na liščeka!

Mož. Liščeka naj zlodej vzame!

Sosed. Ej, žena se že pozabi kmalu.

Mož. O nikoli ne! (Grè k mizi.)

Sosed. (Sebi.) To mi je mož! Čez leto in dan je še zmèrom zateleban! Počakaj tíček, te bodem že učil ženo zabiti!

Mož. Tukaj počíva skušnjavaec! — Da bi se pogrèznil sto séžnje v podzemljo! — (Odpré predalček.) Kaj pa je to? — — Pismo — njeno! — Pisala ga je materi. — Brati ga moram. — Z materjo sti bili zelo prijazni; gotovo ji je srce svoje odkrivala. Lehkó zdaj zvém, kakošne misli proti meni so jo navdajale!

(Bere premišljeno.)

„Ljuba mamica! Naznanili ste mi, da se je iz Trsta povrnil moj bogati striček v ta namén, da bi bogastvo svoje delil z menój — in da ga je stiskal strašan obup, — ko me je našel — omoženo. — Genilo me ni to naznanjilo celo nič; zakaj neizrečeno ljubim svojega moža. — Ako pride naj lepši bogatin sveta, — moža svojega — ne zamenjam ž njim! — Res je nagel, krí mu marsikdaj zavré, — pa vé m, da me resnično ljubi. — Saj jaz tudi nisem angelj. — Ako mi striček hoče biti še prijatelj, naj se moje sreče veseli; — zakaj prav srečna sem in sè svojim možem — bila bi tudi v leseni kajži srečna!“ —

Sosed. Strašno ljubeznjivo piše!!

Mož. Ste poslušali?

Sosed. O sem, sem!

Mož. Usmili se me bog! Tako je še pisala včeraj, tako me je včeraj še hranila v srcu!

Sosed. Včeraj! da včeraj! — kako pa denés? — Ej, ženske so kakor malega travna vrê me!

Mož. Nehajte! tèt ne obrekujte mí naj bolj néžne žene!

Sosed. Pojdite, pojdite! Sama sleparija je! —

Mož. Zamolčala mi je celó, da ji je njeni stric vse svoje bogastvo ponujal! — Besedice do zdaj o tem nisem védel? Ni iskazovala svoje nežnosti, ni iskala zato plačila, da nikakor ne bi bil mislil, da obžaluje zvézo najino, ko jo k sebi vabi bogatín! Kaj pravite k temu? Ali ní izvrstna žena? — angeljček? — in jaz? — sem bil bedák!

Sosed. O le počasi, prijatelj, počasi! — Zakaj bi neki sami sebi tako očitovali? Ogledite vsako stvar od obéh strani! — Kaj mara, da je zvéta ženica zatorej tako urno vam podála ključ, da bi bili le to písmo našli, ki ga je nalašč pisala. Prejšnjo ljubezen vam je hotela izbuditi! O, žene so zvéte kakor kača!

Mož. Menda se vam pamet méša!

Sosed. O mene ne prekane tako hitro ne, kakor vas! Še to vam rečem: Ravno bogatín je bil tega kriv, da je žena denés strune tako napéla! Mislila si je: Če se mi mož neče zvjati pod nogami, me bode pa uni rad častil.

Mož. To je grda laž! Naglost moja je sama tega kríva! Oj, kako sem bil vendar nespameten! —

Sosed. Kaj še?! Bolj pametne je še do denés nikoli niste bili zadéli!

Mož. Oh! kako bi zopet vse poravnal?

Sosed. (Sebi.) Zdaj mi je pa že nápak zavil!
Kako je gladko teklo, pa mi kar zavozí
tako budálasto!

(Mož se zavalí na stol na desno.)

Deveti prizor.

Žena. Prejšnja.

Žena. (Z listom v roki po tihem.) Pogledite, gospod sosed, na tihem jemljem prstan iz predalčeka, — kar zaglédam —

Sosed. Kaj neki?

Žena. Omedljela bi bila kmalu! — Našla sem to pesmico. — Moj mož jo je zložil za moj god! O berite jo! krasna pesem je! — Naj čistejši duh veje iz nje!

Sosed. (Sebi.) No, tega mi je bilo še ravno tréba!

Žena. Vsaka besedica je gola ljubezen! —

Sosed. Pojdite, pojdite! Kdaj je še kak pesnik govoril resnico? — Vsak se laže in se le prilizuje!

Žena. O ne! Ti občutki so resnični!

Sosed. (Sebi.) Presneta reč! Nazadnje le sam ostanem na cedílu!

Žena. Oj, kaj sem delala? — Kako se zopet opravičim? — Razžalila sem tako dobro dušo! (Zavalí se na stol na lévo.)

Sosed. (Sebi.) Zdaj pa že vém, kam pès taco moli! — Slepa sta res oba! — Tukaj moja umetnost péša! — Če dalje huje vzdihujeta! — Zaljubljeni ljudje so res božji volki! — Lahko noč, gospa slepa-miš! Lahko noč, gospod brlavec! Le tecita naravnost v lastno nesrečo! Domu se mi mudí, sultan me že težko pričakuje! (Izmuzne se tiho iz sobe.)

Deseti prizor.

Mož. Žena. (Ne poglédata se.)

Mož. Gospa! Iskáje v vašem predalčku denarjev — najdem písmo.

Žena. Gospod! Iskala sem v vaši miznici svoj prstan, — pa sem to pésem našla.

Mož. Zdí se mi, da ste hoteli pisati materi.

Žena. Zdí se mi, da ste pešem meni zložili.

Mož. Lepe reči ste pisali o meni.

Žena. Lepe reči ste o meni péli.

Mož. Blage misli so vas navdajale še pred nekaj urami.

Žena. Néžne občutke imélo je še dávi vaše srce!

Mož. Žalibog! zdaj je vse drugače!

Žena. Žalibog! da ní več tako!

Mož. Ne ljubite me več!

Žena. Gotovo me črtite!

Mož. Od kodi je spremémba hitra?

Žena. Vi morate védeti; — meni je vganjka!

Mož. Pritegnem, da malo sem prenagel.

Žena. Ne tajím, da sem preobčutljíva!

Mož. (Pomákne se proti nji.) Pa kmalu me mine.

Žena. (Pomakne se proti njemu.) Pa zgíne mi kmalu občutljivost.

Mož. Ako sva sicer zadovoljna, ne vém, zakaj bi se morala ravno ločíti?

Žena. Res čudno se mi zdí, da precej o ločítvi govoríte!

Mož. Saj res, kako je to, da ste to željeli?

Žena. Jaz željela? — Sosed je meni pravil, da je bila vaša želja?

Mož. Ravno naróbe! — Sosed je meni rekel, da ví to hočete! Meni ní bilo še na misli. (Primákne se k nji.)

Žena. Meni še vmanj! (Primákne se k njemu.)

Mož. Sprevidim, da je nama sosed hudo namèrjal.

Žena. Vkaniti naji je hotel hudóbnež!

Mož. (Pomákne se k nji.) Kaj je zdaj storiti? —

Žena. (Pomákne se k njemu.) Ne vém! —

Mož. Ali hočeš, da se nama bode zdaj smejal? —

Žena. Tacega veselja mu ne privoščím!

Mož. Tudi jaz ne! — Ta mu mora izpod-

leteti, ako se le porazumíva! (Primákne se k nji.)

Žena. Kako? — (Néžno pred se gléda.)

Mož. Spomniva se naj prej, kako sva bila srečna!

Žena. Oh, to še dobro čutim!

Mož. (Pomákne se prav do nje.) Ko se srce me čí, bi tudi se poglédati sméla, (Oba se skrivaj pogledata) in tudi objéti! (Objameta se.)

Žena. Zópet si moj!

Mož. Zópet si moja!

Žena. Pozábi!

Mož. Odpusti!

(Krátek molk.)

Žena. Ako me hočeš do dobrega pomiriti, ljubi mož, vzemi denarje in porabi jih kakor hočeš!

Mož. Nikakor ne! — Preljuba žena! denar ostane v tvojih rokah, deni ga kamor se ti ljubi!

Žena. Bog me tega varuj!

Mož. Tudi mene!

Žena. Dajva ga tedaj v spomin na lepo spravo najino za blag namén! Darujva ga „slovenski matici“, ki skrbi marljivo za narodno omíko. Gotovo bode prinašal naj boljši obresti!

Mož. Iz serca mi govoriš, tvoja naj velja! — Vsak naj si pa zapomni: Najde se

tudi v naj srečnejšem zakonu prepir. Kje je na svetu človek, ki ne bi se izpozabil kdaj? — Toda zadržite hitro jezo, ravnajte ljubeznjivo brez kujanja tèt urno spravite se! Nikoli pa ne trpite, da bi med vas sezal — tuji jezik in srečni bodete vse žive dni!

(Igrališče se zagrne.)

Natisnil Jožef Blaznik.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000383301

